

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1921 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri, dels ock i anledning därav väckt motion.

Närvarande: herrar von Sneidern, Carl E. Svensson, Tjällgren, Boberg, Frändén, Arvid Erikson, Julin,* Lundberg,* Andersson i Knäppinge, Hagman, Magnusson i Skövde, Hage, Carlsson i Solberga, Ödström, Holmström och Persson i Trängen.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 10 februari 1921 dagtecknad proposition nr 67, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

LAG

om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Konungen äger, i den mån så prövas nödigt, för viss tid eller tillsvidare förordna, att överlåtelse eller aktieteckning som nedan sägs ej

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 9 saml. 2 and. 7 häft. (Nr 9.) 1

Andra lagutskottets utlåtande Nr 9.

må ske utan förut givet lov av Konungen eller den Konungen därtill be-
myndigar:

1. överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri till utlänning eller till svenskt aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren, eller till annat svenskt aktiebolag, vars aktiekapital enligt vad aktieboken utvisar till mer än en tredjedel är i utländsk ägo;

2. teckning för utlänning eller svenskt aktiebolag, som under 1 är nämnt, av aktie i svenskt aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri, så ock överlåtelse av dylik aktie till utlänning eller svenskt aktiebolag, som under 1 är nämnt.

Bestämmelserna i denna lag äga ej tillämpning i fråga om fartyg, byggt av stål eller järn, vars bruttodräktighet understiger två tusen register-ton och vars ålder, byggnadsåret oräknat, överstiger tjugufem år, samt fartyg, byggt av trä eller av järn och trä, vars bruttodräktighet under-
stiger femhundra registerton och vars ålder, byggnadsåret oräknat, över-
stiger trettio år.

2 §.

Förordnande, varom i 1 § stadgas, medföre ej inskränkning i rätt som nedan sägs:

rätten för utlänning att överlåta sådan andel i fartyg eller sådan aktie, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, är i utlännings ägo,

rätten att teckna eller överlåta aktie i aktiebolag, vars aktiebrev må ställas till innehavaren,

aktieägares rätt till teckning eller erhållande av det antal nya aktier i bolaget, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet,

den rätt att teckna eller erhålla nya aktier, som vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning, enligt bolagsordningen må tillkomma aktieägare, eller som, där någon under tiden för förordnandets giltighet annorledes än genom teckning eller överlåtelse bekommit aktie, vid tiden härför enligt bolagsordningen var förenad med aktien.

3 §.

Utfärdas under tid, då förordnande enligt 1 § gäller, teckningslista för bildande av aktiebolag, vars aktier enligt förordnandet ej må tecknas av eller överlåtas till utlänning eller annan, som i 1 § 1 är nämnd, skall teckningslistan innehålla erinran härom.

Lag samma vare, där under sagda tid aktiekapitalet i sådant bolag ökas medelst ny aktieteckning och teckningsrätt därvid tillkommer annan än aktieägare.

4 §.

Sker i strid mot förordnande, som enligt 1 § meddelats, överlåtelse eller aktieteckning, vare det utan verkan.

Utgives efter sådan aktieteckning aktiebrev till obehörig tecknare, medföre brevet, så länge det är i hans eller annan obehörig innehavares hand, icke rätt i bolaget.

5 §.

Har, i strid mot förordnande enligt 1 §, överlåtelse skett av fartyg, andel däri eller aktie, straffes överlåtaren, där han insett eller bort inse att överlåtelsen var jämlikt förordnandet förbjuden, med böter från och med fem till och med tjugutusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

Avsåg överlåtelsen fartyg eller andel däri, skall den överlåtna egendomen tagas i beslag, om så kan ske, och dömas förbruten. Kan beslag ej äga rum, eller gällde överlåtelsen aktie, skall överlåtaren förpliktas utgiva ett belopp motsvarande egendomens värde.

Sker överlåtelse av aktie genom köp eller byte och har överlåtaren därvid anlitat sådan fondhandlare, som avses i bestämmelserna om särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, äge vad i denna § är stadgat om överlåtare i stället tillämpning å fondhandlaren. Är andre kontrahenten fondhandlare, straffes ock han enligt vad i första stycket om överlåtare sägs.

6 §.

Har vad i 3 § stadgas ej iakttagits vid utfärdande av teckningslista, varde stiftare eller, där fråga är om ökning av aktiekapital, ledamot i bolagets styrelse dömd till böter från och med fem till och med femhundra kronor.

Utgives på grund av aktieteckning, som skett i strid mot förordnande enligt 1 §, aktiebrev till utlännning eller annan, som i 1 § 1 är nämnd, varde styrelseledamot, med vars begivande aktiebrevet utgivits och som insett eller bort inse att teckningen jämlikt förordnandet var förbjuden, straffad med böter från och med fem till och med tvåtusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

7 §.

Allmän åklagare äger verkställa beslag, som ovan sägs.

Av böter, som enligt denna lag ådömas, så ock av vad den brottslige enligt samma lag förbryter eller förpliktas utgiva tillfalle en tredjedel, dock högst femtusen kronor, åklagaren och återstoden kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1921 och gäller till och med den 28 februari 1922. Förordnande, som meddelas enligt denna lag, må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, varom i lagen sägs, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft en i anledning av densamma inom andra kammaren av herrar *Thore* och *Sommelius* väckt motion, nr 257, vari hemställts, att sista stycket i 1 § av ovan omförmälda lagförslag måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Bestämmelserna i denna lag äga ej tillämpning i fråga om fartyg, vars bruttodräktighet understiger tre tusen registerton».

Utskottet.

Utskottet vill, med hänvisning till vad kommerskollegium i sitt den 30 november 1920 avgivna underdåniga yttrande anfört därom, att det med hänsyn till den ovisshet, som allestädes präglar förhållandena på hit-hörande områden, icke bör betagas Kungl. Maj:t möjligheten att, där så skulle befinnas erforderligt, reglera de uti förevarande lag avsedda överlåtelse och förvärv, tillstyrka den föreliggande lagens förlängning. Den begränsning beträffande vissa mindre och medelstora fartyg, som i propositionen med stöd av kommerskollegii utlåtande föreslagits, finner utskottet sig kunna godtaga och därmed avstyrka motionärernas ändringsyrkande, så mycket mer som den ändrade ordning för licensansökningars prövning, som utskottet med tillfredsställelse ser, att Kungl. Maj:t ställer i utsikt, torde vara ägnat att bereda rederinäringen en önskvärd lättnad.

Mot den föreslagna lydelsen av de särskilda bestämmelserna i förslaget har utskottet icke funnit anledning till anmärkning.

Utskottet får alltså hemställa,

A) att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition;

B) att den i anledning av propositionen väckta motionen nr 257 i andra kammaren icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 februari 1921.

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL VON SNEIDERN.

Reservation:

av herrar *Boberg* och *Andersson* i Knäppinge, som ansett att, då herrar *Thore* och *Sommelius* i sin förevarande motion anfört goda grunder för det föreslagna ändringsyrkandet, motionen bort av utskottet tillstyrkas.
